

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 586-600/2504

พนักงานอัยการฯ นายทองดี อิศกุล โจทก์ นายเกษม รัตนาวดี จำเลย ร.ต.เกษม รัตนาวดี โจทก์ นายทองดี อิศกุล จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 118, ป.อ. มาตรา 173, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 3

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยจ้างโจทก์ทำการก่อสร้างอาคารและจ่ายเงินให้โจทก์นำไปใช้ในการก่อสร้าง โดยให้โจทก์ออกเช็คไว้ให้เป็นประกันการก่อสร้างโดยเป็นที่ยืนยันว่าจะบังคับใช้ให้มีการจ่ายเงินตามเช็คได้ ต่อเมื่อได้คิดบัญชีหักทอนกันก่อน แต่ต่อมาโจทก์จำเลยผิดใจกัน จำเลยนำเช็คเข้าบัญชีธนาคาร ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน จำเลยก็ไปแจ้งความตำรวจหาว่าโจทก์ทำผิดอาญา โดยกู้ยืมเงินไปแล้วออกเช็คไว้ให้ไม่มีเงินพอจ่าย ทั้งนี้โดยไม่ได้คิดบัญชีกันเลยดังนี้ จำเลยมีความผิดฐานแจ้งความเท็จ ส่วนโจทก์ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2497(ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 14/2504)

คำพิพากษา

คดีทั้ง 15 สำนวนนี้ ศาลอาญารวมพิจารณาพิพากษาโดยเดิมนายเกษมเป็นโจทก์ฟ้องนายทองดี เป็นจำเลยหาว่านายทองดีนำความที่รู้ว่าเป็นเท็จไปแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจว่า นายเกษมยืมเงิน นายทองดีไปหลายครั้งโดยออกเช็คไว้ให้เป็นการชำระหนี้เงินยืมรวม 7 ฉบับธนาคารคืนเช็คเพราะ นายเกษมไม่มีเงินในธนาคาร ซึ่งความจริงเช็ค 7 ฉบับนี้เกิดจากนายทองดีจ้างเหमानายเกษม ทำการก่อสร้างที่พักตากอากาศของนายทองดี ๆ จ่ายเงินค่าก่อสร้างให้โดยให้นายเกษมออกเช็คไว้ เป็นประกันการก่อสร้าง ขอให้ลงโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 118 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137, 172, 173, 175, 267 ต่อมานายทองดี เป็นโจทก์ฟ้องนายเกษม 7 สำนวน หาว่าออกเช็คสำนวนละ 1 ฉบับโดยมีเงินไม่พอจ่าย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 3 และนับโทษต่อ ต่อมา พนักงานอัยการได้ฟ้องนายเกษมเป็นจำเลย 7 สำนวน มีข้อหาและคำขอลงโทษอย่างเดียวกับฟ้องของนายทองดีทั้ง 7 สำนวน ศาลแขวงพระนครใต้ไต่สวนมูลฟ้องคดีที่นายเกษมและนายทองดีต่างเป็นโจทก์แล้วสั่งรับฟ้องและให้นายทองดีนำคดีไปฟ้องศาลอาญาและเห็นว่ากรณี 2 เรื่องนี้ ควรรวมพิจารณาที่ศาลอาญาโดยคู่ความต่างยินยอม จึงส่งสำนวนที่นายเกษมเป็นโจทก์มาศาลอาญา ศาลอาญาสั่งให้โอนคดีมารวมพิจารณากันได้ ศาลอาญาพิจารณาเสร็จแล้วฟังว่า นายทองดีจ้างเหมาบริษัทนวิรัตน์จำกัด ซึ่งนายเกษมเป็นผู้จัดการทำการก่อสร้าง ไม่พอฟังว่านายทองดีจ้างนายเกษมเป็นส่วนตัว ฉะนั้น เช็คที่นายเกษมออกให้จึงไม่ใช่เช็คประกันการก่อสร้างนายเกษมจึงมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค รวม 7 กระทั่งให้จำคุก 1 ปี (ลดแล้ว) และยกฟ้องของนายเกษม นายเกษมอุทธรณ์ทุกสำนวน อัยการอุทธรณ์ขอให้เรียงกระบวน และลงโทษให้หนัก นายทองดีอุทธรณ์ว่าไม่ควรลดโทษให้ 1 ใน 3 ศาลอุทธรณ์ฟังว่า เช็ค 7 ฉบับนี้ นายเกษมออกให้เพื่อประกันการทำงานก่อสร้างให้นายทองดีเป็นส่วนตัว นายทองดีหาได้จ้างบริษัทนวิรัตน์จำกัดทำการก่อสร้างไม่ จึงลงโทษนายเกษมไม่ได้เพราะไม่มีเจตนาชำระหนี้ตามเช็ค

กั้นการแจ้งความของนายทองดีจึงเป็นความเท็จและมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 118 และมาตรา 158 ซึ่งเป็นบทหนัก แต่นายเกษมโจทก์มิได้ขอ อ้างมาตรา 158 คงอ้างแต่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 173 ซึ่งมีโทษเบากว่าแม้จะอ้างบทผิด ศาลมีอำนาจลงโทษตามบท ที่ถูกต้องได้ แต่ต้องไม่เกินคำขอพิพากษากลับให้จำคุกนายทองดี 1 ปีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 173ซึ่งเป็นบทหนัก ให้ยกฟ้องนายทองดีและอัยการ นายทองดีและอัยการฎีกา ศาลฎีกา คง ฟังว่านายเกษมออกเช็คให้เพื่อประกันงานก่อสร้างให้นายทองดี โดยคู่กรณีเข้าใจกันดีว่าจะ บังคับการจ่ายเงินตามเช็คได้ต่อเมื่อมีการคิดบัญชีกันแล้วระหว่างจำนวนเงินในเช็คกับค่าของงานที่ ทำเสร็จ ฉะนั้น การที่นายทองดีไปจัดการบังคับให้มีการจ่ายเงินตามเช็คโดยไม่คิดบัญชีหักทอนกัน ก่อน จึงเป็นการว่ากล่าวเอากับเช็คโดยยังไม่มีอำนาจทำได้ การกระทำของนายเกษมจึงไม่ มีความผิดตามฟ้องของนายทองดีและอัยการ ส่วนฟ้องของนายเกษมนั้น เมื่อฟังข้อเท็จจริง ดังกล่าวแล้วโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า นายทองดีมีความผิดฐานแจ้งความเท็จตามกฎหมาย ลักษณะอาญา มาตรา 118 ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 173 มิได้เป็นคุณแก่จำเลย จะ ลงโทษจำเลยตามมาตรา 173 ไม่ได้ จึงพิพากษาแก้ให้ลงโทษนายทองดีจำเลยตามกฎหมาย ลักษณะอาญามาตรา 118 นอกนั้นยืน

องค์คณะ

สอาด นาวิเจริญ · สุทธิวาทนฤพุฒิ · เชื้อ คงคากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/586-600/2504>